

Οι Αναρχικοί στην πρωτοπορία των κοινωνικών διαδηλώσεων στη Λευκορωσία

Αυτο το άρθρο που δημοσιεύτηκε στο Belarus Digest, μια συστημική mainstream ιστοσελίδα, περιγράφει με αρκετά στοιχεία την πρόσφατη ιστορία του αναρχικού κινήματος και το ρόλο του στις ταραχές που πλέον έχουν πάρει τη μορφή εξέγερσης, στη Λευκορωσία. Το καθεστώς του Αλεξαντρ Λουκασένκο με ρίζες στο σοβιετικό κρατικό μηχανισμό αντιμετωπίζει όχι μόνο τη διεθνή πίεση αλλά κυρίως ένα γνήσιο κίνημα “από τα κάτω”, ιδιαίτερα μαχητικό. Αφορμή για τη γενίκευση των συγκρούσεων και τη ριζοσπαστικοποίηση των Λευκορώσων με το κίνημα των “κοινωνικών παρασίτων” ήταν ένα σοβιετικής έμπνευσης μέτρο που αποπειράθηκε να εφαρμόσει. Στη Σοβιετική Ένωση ήταν γνωστός ο νόμος περί κοινωνικού παρασιτισμού και αφορούσε καθένα που δεν μπορούσε να παρουσιάσει αποδείξεις πως εργαζόταν σε κάποια θέση της παραγωγής, των υπηρεσιών κλπ. Με αυτό το μέτρο όσοι-ες επιχειρούσαν να ζήσουν στο περιθώριο κινδύνευαν το λιγότερο με εξορία στη Σιβηρία. Ο Λουκασένκο και οι αρχές ασφαλείας σε μία προσπάθεια που τους γύρισε μπούμερανγκ, προσπάθησαν να επιβάλουν ένα αντίστοιχο διάταγμα “περί κοινωνικού παρασιτισμού” με ποινή ένα εξοντωτικό χρηματικό πρόστιμο για τα δεδομένα της χώρας. Φυσικά ο λόγος ήταν για να καταστείλουν τις διαμαρτυρίες, τις διαδηλώσεις και κάθε μορφή κοινωνικής αντίδρασης. Το αποτέλεσμα ,όμως, ήταν να οδηγήσει σε όξυνση της κρίσης και σε μία καθαρά συγκρουσιακή αντιπαράθεση της κρατικής μηχανής με την κοινωνία. Στο κείμενο που ακολουθεί παρουσιάζεται ένα σύντομο ιστορικό τόσο της πρόσφατης δραστηριότητας των αναρχικών στη Λευκορωσία όσο και των γεγονότων που οδήγησαν στη γενίκευση της εξέγερσης. (ΣτΜ)

Οι Αναρχικοί στην πρωτοπορία των κοινωνικών διαδηλώσεων στη Λευκορωσία

Στις 15 Μαρτίου, οι αρχές της Λευκορωσίας συνέλαβαν δεκάδες πολίτες που διαμαρτύρονταν για το διάταγμα κοινωνικού παρασιτισμού. Οι αναρχικοί ήταν ένα από τα πιο αξιοσημείωτα

κινήματα στις διαδηλώσεις στο Μπρεστ και στο Μινσκ, προκαλώντας άμεση αντίδραση από την αστυνομία.

Οι αναρχικοί στη Λευκορωσία, οι οποίοι έχουν μακρά ιστορία, τείνουν να συμμετέχουν μόνο σε συγκεκριμένες πολιτικές εκδηλώσεις. Η δημιουργικότητά και το βαθμός ενσωμάτωσης στο σύνολο των διαδηλωτών κατά τις τελευταίες δύο εβδομάδες τους διέκριναν από άλλες ομάδες.

Το καθεστώς έχει καταβάλει σημαντικές προσπάθειες για να μειώσει την επιρροή οποιασδήποτε ανεξέλεγκτης ομάδας αντιφρονούντων, συμπεριλαμβανομένων των αναρχικών. Η Ημέρα της Ανεξαρτησίας στις 25 Μαρτίου θα δείξει εάν το αναρχικό κίνημα στη Λευκορωσία είναι έτοιμο για κοινωνική και πολιτική διαμαρτυρία ή εάν θα συνεχίσει να λειτουργεί κυρίως υπόγεια.

Το αναρχικό κίνημα στη Λευκορωσία

Ο Λευκορωσικός αναρχισμός έχει μακρά ιστορία, που χρονολογείται από το 1905-1907 όταν εμφανίστηκαν αναρχικά κινήματα στο Σμάρχον, στην Κούνα, στη Χρόντνα και στο Μινσκ. Στη σοβιετική περίοδο, οι αναρχικοί επικέντρωσαν τις προσπάθειές τους στην αντίσταση ενάντια στην ανώτερη τάξη. Το 1992, οι Λευκορωσικοί αναρχικοί δημιούργησαν την «Ομοσπονδία Αναρχικών Λευκορωσίας». Ωστόσο, σύντομα εξαφανίστηκε λόγω προβλημάτων συντονισμού. Το 1999 οι αναρχικοί δημοσίευσαν την πρώτη τους εφημερίδα, το Navinki (ΣτΜ. Νεωτερισμοί), αλλά την έκλεισε η κυβέρνηση τέσσερα χρόνια αργότερα.

Στη δεκαετία του 2000 ο αναρχικός ακτιβισμός περιορίστηκε λόγω της συνεχιζόμενης αντιπαράθεσης με την κυβέρνηση. Το 2003, οι αναρχικοί δημιούργησαν μια ομάδα που ονομάζεται «Επαναστατικό Κίνημα», η οποία, ωστόσο, απέτυχε να ενώσει τους Λευκορώσους αναρχικούς κάτω από την ίδια ομπρέλα. Η καταστολή εναντίον των αναρχικών δημιούργησε επιπλέον εμπόδια στη δραστηριότητά τους. Πολιτικοί κρατούμενοι όπως οι αναρχικοί Ihar Alinevich, Mikalai Dziadok και Aliaksandr Franskevich πέρασαν πέντε χρόνια στη φυλακή επειδή πυρπόλησαν ένα όχημα στην αυλή της

Ρωσικής Πρεσβείας και έριξαν καπνογόνα στο κτίριο του Υπουργείου Άμυνας.

Υπάρχουν πολλές σημαντικές ομάδες αναρχικών, όπως η Πράμιεν (Δεσμός) και η Επαναστατική Δράση, αλλά οι περισσότερες από αυτές είναι τοπικές και κάπως κακόφημες. Οι δραστηριότητές τους παραμένουν κρυφές και εξαιρετικά συνωμοτικές και η συμμετοχή τους είναι αρκετά περιθωριακή. Το αναρχικό κίνημα τα τελευταία χρόνια έγινε πιο ορατό λόγω της συμμετοχής του σε συγκεκριμένες εκδηλώσεις, όπως το Charnobylski Shliah (κίνημα για το Τσέρνομπιλ) ή σε διαδηλώσεις μικρής κλίμακας. Το 2015, οι αναρχικοί στο Μινσκ διαδήλωσαν εναντίον στην αστυνομική και Καγκεμπίτικη (KGB) βαρβαρότητα μετά από μια συναυλία ροκ στο κλαμπ «Πειρατές».

Οι Λευκορώσοι αναρχικοί κατακρίνουν όχι μόνο την κυβέρνηση αλλά και την αντιπολίτευση για την επιθυμία τους για εξουσία και χρήμα. Ταυτόχρονα, μερικές φορές τείνουν να υποστηρίζουν δημοκρατικές ιδέες της αντιπολίτευσης συμμετέχοντας σε κοινωνικές διαμαρτυρίες. Κατά τη διάρκεια των διαμαρτυριών για το «αντιπαρασιτικό διάταγμα», οι αναρχικοί διακρίθηκαν για την κοινωνική ενσωμάτωση τους και τα μηνύματα κοινωνικού προσανατολισμού, όπως «Η κυβέρνηση ληστεύει τους ανθρώπους ή «Οι αξιωματούχοι είναι το κύριο κοινωνικό παράσιτο ».

Σε συνέντευξή του στο Kyky.org, ο αναρχικός Ντζμίτρι Παλίνκα δήλωσε: «Οι άνθρωποι υποστηρίζουν ενεργά τα συνθήματά μας επειδή ήταν κοινωνικά και θεματικά. Οι άνθρωποι έχουν όλο και λιγότερη εμπιστοσύνη, τόσο στις αρχές όσο και στους ηγέτες της αντιπολίτευσης. Αυτό, προφανώς, μας κάνει ευτυχισμένους ».

Ενοποιώντας τις διαμαρτυρίες

Οι αναρχικοί έγιναν μια από τις πιο ενεργές ομάδες που στον αγώνα ενάντια στο διάταγμα περί «κοινωνικών παράσιτων» στην πορεία των θυμωμένων Λευκορώσων (<http://belarusdigest.com/story/can-anger-sustain-belarusian-protests-29156>) που απαιτούσε την κατάργηση του διατάγματος, το

οποίο υποχρεώνει τους άνεργους πολίτες να καταβάλλουν ετήσιο φόρο 220 ευρώ. Κατά τη διάρκεια πρόσφατων διαμαρτυριών, οι αναρχικοί εμφανίστηκαν ακριβώς μπροστά στο πλήθος και ενθάρρυναν τους διαδηλωτές να διατηρήσουν το πνεύμα διαμαρτυρίας.

Το Μπρεστ έχει γίνει ένα καυτό σημείο για διαμαρτυρίες «κατά του διατάγματος». Η διαδήλωση στις 5 Μαρτίου συγκέντρωσε 1.000 έως 2.000 άτομα. Οι αναρχικοί κατέλαβαν ηγετικές θέσεις στα μπλοκ των διαδηλώσεων. Αν και κατά τη διάρκεια των διαδηλώσεων οι αρχές δεν χρησιμοποίησαν βία, στη συνέχεια οι διαδηλωτές ξέσπασαν σε βίαιες ενέργειες.

Οι αρχές κατέβασαν ιστοσελίδες, όπως η renbel.org ή ομαδικές στο VK.com, μια δημοφιλή πλατφόρμα των κοινωνικών δικτύων. Δεκάδες αναρχικοί ανέφεραν ότι ξυλοκοπήθηκαν, κρατήθηκαν ή καταδικάστηκαν σε βραχυπρόθεσμη κράτηση μετά τις διαδηλώσεις στις 15 Μαρτίου.

Αυτή ήταν η πρώτη φορά μετά μια μακρά περίοδο που τόσο πολλοί Λευκορώσοι αναρχικοί συμμετείχαν σε κοινωνικές διαμαρτυρίες. Οι αρχές στοχεύουν στη μείωση της δημόσιας διαμαρτυρίας, σταματώντας μια κύρια πηγή μηνυμάτων διαμαρτυρίας – τους αναρχικούς. Ταυτόχρονα, οι αντιπολιτευτικές δυνάμεις ενδέχεται να χρησιμοποιούν αναρχικούς για να αυξήσουν την υποστήριξή τους καθώς και τις πιθανότητες αλλαγής του καθεστώτος.

Οι αναρχικοί οι αποδιοπομπαίοι τράγοι του κράτους;

Οι Λευκορωσοί αναρχικοί έχουν τραβήξει την προσοχή του κοινού μόνο σε ειδικές περιπτώσεις που σχετίζονται με αντικυβερνητικές διαδηλώσεις ή λόγω συγκεκριμένων δράσεων μικρής κλίμακας, όπως τα γκράφιτι κριτικής στο καθεστώς. Ωστόσο, τον Φεβρουάριο και τον Μάρτιο κατά τη διάρκεια των διαμαρτυριών των «κοινωνικών παρασίτων» φάνηκαν να είναι οργανωμένοι και προσέλκυσαν την προσοχή τόσο των πολιτών όσο και της αστυνομίας.

Το καθεστώς προσπαθεί να δυσφημίσει τους αναρχικούς και τους βλέπει ως απειλή. Στις 6 Μαρτίου, η εθνική τηλεόραση της Λευκορωσίας έβγαλε στον αέρα ένα πρόγραμμα που συνέκρινε τα σύμβολα και τις ιδέες του αναρχισμού με εκείνα που συνέβησαν κατά τη διάρκεια των διαδηλώσεων στην πρώην Γιουγκοσλαβία και το Ουκρανικό Μαϊντάν, το οποίο «οδήγησε στον πόλεμο». Σήμερα, για να διατηρήσουν μια ατμόσφαιρα φόβου, οι αρχές καταστέλλουν με σκληρότερα σε σχέση με την αντιπολίτευση, σε αντίθεση με προηγούμενες διαμαρτυρίες. Το κράτος κρατά στη φυλακή τους αναρχικούς που φαίνονται ισχυροί, ενωμένοι και ηγετικοί.

Σύμφωνα με τον αναρχικό Stas Pachobut σε συνέντευξη του ραδιοφώνου Radyjo Svaboda, οι μυστικές υπηρεσίες έχουν αναπτύξει ένα σύστημα ικανό να περιορίσει τα πολιτικά κινήματα. Και όμως δεν λειτουργεί με το αναρχικό κίνημα. Επομένως, ήταν αδύνατο να σταματήσουν τους αναρχικούς κατά τη διάρκεια των κοινωνικών διαδηλώσεων ενάντια στο «διάταγμα περί κοινωνικού παρασιτισμού».

Παρόλο που ο φόρος κοινωνικών παρασίτων αναβλήθηκε, οι αρχές ενδέχεται να προετοιμάζουν την πολιτική αρένα πριν από την Ημέρα της Ανεξαρτησίας και τις μεγάλες διαμαρτυρίες κατά του διατάγματος, οι οποίες θα πραγματοποιηθούν στις 25 Μαρτίου. Στις 11 Μαρτίου, οι αρχές καταδίκασαν τους αντιπολιτευόμενους ηγέτες Anatól Liabiedzka, Juryj Hubarevič, Vital Rymašeŭski και Volha Kaval'kova σε 15 ημέρες κράτηση. Την επόμενη μέρα, η αστυνομία συνέλαβε τον πολιτικό Paviel Seviaryniec και πέντε ανεξάρτητους δημοσιογράφους.

Οι αναρχικοί έχουν αποδείξει ότι είναι καλά οργανωμένοι και, ταυτόχρονα, δεν ελέγχονται από κυβερνητικές δομές, δεδομένου ότι δεν έχουν νομικό καθεστώς και σπάνια ενεργούν δημόσια. Το καθεστώς αντλεί μια αναλογία μεταξύ των αναρχικών και των οπαδών ποδοσφαίρου στην Ουκρανία που αντιστάθηκαν έντονα στην κυβέρνηση κατά τη διάρκεια του Μαϊντάν. Οι πρόσφατες αυστηρές τιμωρίες έξι οπαδών ποδοσφαίρου, οι οποίοι καταδικάστηκαν σε 4-12 χρόνια στις 10 Μαρτίου, είναι απόδειξη αυτής της στάσης.

Οι διαδηλώσεις στις 25 Μαρτίου θα αποτελέσουν μια δοκιμασία για το αναρχικό κίνημα και θα φανεί εάν είναι σε θέση να γίνουν ένας ισχυρός πόλος κοινωνικής διαμαρτυρίας. Διαφορετικά, η αναρχική δραστηριότητα θα μπορούσε να ξαναπεράσει στην παρανομία μέχρι την επόμενη ευκαιρία που θα τους ωθήσει να εμφανιστούν στην πολιτική αρένα.

Alesia Rudnik

Η Alesia Rudnik είναι αναλυτής στο Ostrogorski Center και φοιτητής MA (μεταπτυχιακό) στο Πανεπιστήμιο της Στοκχόλμης.

Εισαγωγή-Μετάφραση : Θεόφιλος Βανδώρος.

Σύνδεσμος : από το BelarusDigest

https://belarusdigest.com/story/anarchists-the-avangarde-of-social-protests-in-belarus/?fbclid=IwAR0Ck5zhuKpLhlnsEx1dmQ6cKfMJ5701vZJQgFum07Mdgeiyg0gwyh_FX2Y&_utl_t=fb